

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

שלום על ישראל

קדושים (אמור בא"י) תשפ"ב

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"ב

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
הנגיד החסיד המפואר
מו"ה פנחס וואלהענדלער הי"ו
אב"י בלייקווד
לע"נ זקנתו האשה החשובה
מרת ריזל נחמה בת ר' יהודה הלוי ע"ה
גלב"ע כ"ו ניסן תשפ"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

שלום על ישראל...

מלוקטים מהגליונות שי"ל במשך השנים - עם הוספות חדשות

הנה בפסוק נאמר (שמות ל"ה, א'): ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם, וברש"י הביא שהיה זה למחרת יום הכיפורים.

הקשו המפרשים, לאיזה צורך השמיענו מתי היתה ההתקהלות הזאת, מה משנה לן אם היתה ההתקהלות למחרת יום הכיפורים או ביום אחר.

וביאר בספר "עוללות אפרים" לבעל ה"כלי יקר" זי"ע, דהנה ביום הכיפורים היו כל בני ישראל מתפללים ביחד באחדות גמורה ללא שום מחלוקת מחמת אימת הדין, ובעת שהקהיל אותם משה, ויקהל משה את בני ישראל - למחרת יום הכיפורים - ויאמר אליהם אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם, שהקב"ה אמר שצריכים להתנהג באחדות תמיד, לא רק ביום הכיפורים, כי אז אין זה "חכמה" שמתנהגים טוב, החכמה היא למחרת יום הכיפורים - כשיש נסיון, ובכל זאת מתגברים ומתנהגים על פי תורה, זהו מה שהקב"ה דורש מבני ישראל...

*****

במוצאי שבת סליחות שעעל"ט (שנת תש"פ), בטרם שירדתי לבית המדרש לאמירת סליחות, קיבלתי טלפון מאברך אחד - חסיד וויזנין - המתגורר במאנסי, והאברך מספר לי שהוא יצא כעת

מחדרו של כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א, לאחר שנכנס אליו קודם סליחות עם קוויטל כנהוג, והוא סיפר להרבי שליט"א שב"נועם שיח" שיצא לאור השבוע (מס' 158, פרשת נצו"י תש"פ), הובא כמה סיפורים ודברי תורה מאת הרבי, והרבי אמר לו שהוא שמע מכך, אך עדיין לא ראה את הגליון, אז הוציא האברך הזה את הגליון "נועם שיח" מכיסו ומסרו להרבי.

הרבי קרא את מה שהובא בשמו ונהנה מאד, ובפרט מהקטע האחרון שהובא שם בשמו (עיי"ש בגליון הנ"ל), והרבי שחק ואמר "כעת יהיה לו סחורה", ואמר הרבי לאברך "אתה יכול לספר לו מה שאמרנו בשלש סעודות היום".

אז אמר לי האיש הזה מה שאמר הרבי שליט"א בסעודה שלישית, ותמצית דבריו היה כך:

הנה בהיות ובשבוע הבעל"ט חל יו"ט של ר"ה, וישנם אנשים שנוסעים ממאנסי לראש השנה לחסות בצילם של שאר אחיי האדמורי"ם, אז ברצוני לבקש בכל לשון של בקשה, שלא יהין שום אחד בלי יוצא מן הכלל לקנטר לשום אחד על נסיעתו מכאן, ולא לעשות אפילו ווערט"ל מזה, שהלא בזמנינו ישנה תופעה כזאת, אשר אחד מצער את חברו, ואח"כ מתנצל על הדברים שנאמרו, באמרו, שלא היה כוונתו לצער אותו, רק עשה עמו ווערט"ל, וצריכים ליזהר מזה מאוד מאוד, שיכולים לבוא מזה לשפיכות דמים חלילה, וכמו שאמרו חז"ל (מס' בבא מציעא דף נ"ח ע"ב) דאזיל סומקא ואתי חיורא הוי כאילו שפך דמים, ובפרט שהלא כל אחד נוסע למקומות שיש בהם זכות אבות של אאמו"ר זצ"ל, ובימים אלו הלא כל אחד מחפש לעצמו יותר ויותר זכויות, על כן נכון מאוד להיזהר להיות אחד עם השני באחדות, וק"ו שלא לצער את האחרים על ענין זה, ואפילו אם

אחד מתכוין באמת לשם שמים, מ"מ ההתאפקות מזה יהיה לו לזכות גדול.

*****

לאחר הסתלקותו של הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, כשהכתירו שמונה אדמורי"ם בחצר הקודש וויזשניץ, התבטא הרה"ח ר' גרשון ניימאן ז"ל גבאי ביהמ"ד דחסידי וויזשניץ-מאנסי, ואמר ביטוי נפלא: עד עכשיו התפללנו בכוונה בברכת "רפאנו", מעתה אנו צריכים לכוין היטב בברכת "שים שלום"...

*****

שמעתי לאחרונה סיפור נפלא ביותר שאירע עם זקן האדמורי"ם כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א.

כשהחל הרבי שליט"א להנהיג את עדת צאן מרעיתו לאחר פטירת אביו זי"ע, לא קיבל חלק בירושה חסידות עם אלפי חסידים - הוא הגיע לבארא פארק עם גבאי אחד ותו לא (ואגב, אני זכיתי להיות מן היחידים שהיתה להם הזכיה להשתתף במעמד רווי ההוד בעת עריכת ה'לחיים' בהיכנסו לביתו נאווה קודש בחודש אדר תשמ"ב - היות שבאותה תקופה למדתי בישיבה באיזור מושבו) - אלא שעם הזמן החלו המוני אנשים להבין ולהכיר שלפניהם איש מורם מעם משכמו ומעלה - גדול בתורה וביראה - האצילות המופלאה שקרנה מאור פניו הק' כבשה את לבבות בני ישראל - העניויות והפשטות הנדירה - ה"אמת" במלוא אמיתותה - כל אלה משכום כחבלי קסם - עד שאנשים מכל שכבות הציבור ומכל החסידויות החלו לנהור אחריו ולהסתופף בצילו להתחמם לאורו, וגדלה עדתו לתפארת בית ישראל, ונעשה למנהיג

גגול בישראל - אשר אל הקודש פנימה מגיעים מסוף העולם ועד סופו.

כמובן שהשטן בראותו הצלחה מרובה שכזו - שעתידה להרבות גבולות הטהרה והקדושה והחסידות בישראל - אינו רואה את כל זה בעין יפה.

היו איזה יחידים שלא השלימו עם התפתחות החסידות, ואחד מהם אף החל להציק את בניו של הרבי, ולעשות שחוק מאביהם הגדול ולהשפיל את כבודו בעיניהם - וכמובן שהדבר חרה היטב לבני ביתו ולמקורביו. פעם אחת כשאחד מבניו של הרבי עשה שמחה, החליטו מקורביו שלא להזמין את האדם הזה להשמחה. כששמע הרבי שיש המולה בביתו, יצא מחדרו ושאל את בני ביתו מה קרה, ואמרו לו שהחליטו המקורבים שלא להזמין את פלוני לפי שהוא מבזה ומשפיל את כבוד הרבי ועושה שחוק מכולנו.

אמר להם הרבי: אינני מבין! - אנו מתפללים שלשה פעמים ביום להקב"ה, ומבקשים "ונפשי כעפר לכל תהיה" - אנא! אני מבקש מכם, השאירו לאותו אדם לעשות את אשר יחפוץ, ואל תתייחסו אל מעלליו, הזמינוהו לשמחה ככל האנשים וקרבוהו...

*****

במשנה באבות (פרק ה' משנה ה') כתוב שעשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש, ואחד מהניסים היה ש"לא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים". ונראה לבאר בזה, שבזמן שהיה בית המקדש קיים ושרתה בו השכינה, כאשר הגיעו כלל ישראל לבית הגדול והקדוש הזה, מכח השראת השכינה ששרתה עליהם, היתה ביניהם אחדות גמורה ולא היתה מציאות שהרגישו את ההרגשה הזו

של "צר לי המקום", כל אחד קיבל את השני באחדות ובחביבות גדולה, עד שאפילו במקום צר מאוד יכול היה למצוא בעבורו מקום.

*****

בפסוק נאמר (בראשית כ"ד, א'): וה' ברך את אברהם בכל.

בספה"ק "אהבת שלום" מפרש: דהנה ידוע מאמרם ז"ל (מס' סנהדרין דף ל"ט ע"א) כל בי עשרה שכינתא שריא, ולכאורה יש לדקדק, מהו "כל", הול"ל בי עשרה שכינתא שריא, אלא י"ל עד"ז, דהנה איתא בחז"ל (מס' ברכות דף י"ב ע"א) משמר היוצא אומר למשמר הנכנס מי ששיכן את שמו בבית הזה הוא ישכין ביניכם אהבה ואחזה ושלום וריעות.

נמצא שיש לפעמים בני אדם המתאספין יחד לסעודה וכיוצא, ואין ביניהם אחדות רק פירוד ח"ו, והראיה, דהא מצינו באנשי משמר דהוו צדיקים גמורים, ואעפי"כ הוצרכו לברכה זו, ולפעמים נולד האחדות בהתוועדם יחד לסעודה, ע"ד שאמר אברהם אע"ה (בראשית י"ה, ה') ואקחה פת לחם וסעדו לבכם, שלא יהי' לכם רק לב אחד (מס' ב"ב דף י"ב ע"ב), וזהו נקרא ברכת "כל", בחי' התכללות זה בזה, וזהו "כל" בי עשרה, פי' כשיש ביניכם בחי' "כל", בחי' אחדות, אז שכינתא שריא, וזהו וה' ברך את אברהם בכל, פי' בברכת "כל", בחי' אחדות ואהבה, כדרך ברכה של אנשי משמר כנ"ל וד"ל עכ"ל"ק.

ונמצינו למדים מדברי ה"אהבת שלום", שהלשון "כל" היא לשון של "התכללות", שאם הוא בחינה של "כל בי עשרה" – דהיינו שמתכללים ביחד – שיש אחדות ביניהם – אז "שכינתא שריא", שכן השכינה אינה שורה אלא כשבני ישראל הם באחדות.

והנה לפי דברי ה"אהבת שלום", יש לפרש מה שמובא בספה"ק בכמה מקומות – והוא יסוד נפלא בענין תפילה בציבור – שאם עשרה אנשים מתפללים ביחד, ואין ביניהם אחדות, אז אין זה תפילה בציבור! וכן כתב בספה"ק "בית אהרן" בסופו (דף קנ"א ע"ב) במכתב: עליהם נאמר שיתייחדו מאחד לאחד בלב אחד בעבודה שבלב זו תפילה, שהיא מהדברים העומדין ומעמידים את האדם ברומו של עולם, כמאמר ואהבת לרעך כמוך קודם כל תפלה, וזה נקרא תפילה בציבור (ושם בדף קמ"ו ע"א הביא כעין זה משו"ת הרדב"ז חלק ג', סי' תע"ב שכתב: ואי לאו דמסתפינא הוי אמינא דטב ליי להתפלל ביחיד, מלהתפלל במקום תגרת בני אדם, עיי"ש).

מבואר מדברי הבית אהרן, שאם ישנם עשרה אנשים שמתפללים ביחד, אמנם אין ביניהם אחדות – הרי זה לא נחשב לתפילה "בציבור"! – כי אלו הם עשרה יחידים...

ולכאורה פלא הוא, דהלא מתפללים כאן עשרה אנשים, וזה נקרא "ציבור", ומה איכפת לן אם יש ביניהם אחדות או לא!

אלא לפי הנ"ל מובן שפיר – ובהקדם מה שיש לברר – במה גדלה מעלת התפילה בציבור מתפילת היחיד – דהנה אחז"ל (מס' ברכות דף ו' ע"א): ומנין לעשרה שמתפללין ששכינה עמהם, שנאמר אלקים נצב בעדת קל – נמצא שזהו מעלת תפילה בציבור, שיש שם השראת השכינה – אף דבאמת גם בפחות מעשרה יש השראת השכינה, כמו שאחז"ל (מס' אבות פרק ג', מ"ז): עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרוי' ביניהם וכו', ומנין אפילו חמשה וכו' – והקשו המפרשים, דלכאורה הו"ל לאשמועינן בפחות מעשרה, ואנא ידענא דכ"ש עשרה.

ומתריך במדרש שמואל (שם) דאף שבכולן שכינה שרוי' ביניהם, עכ"ז יש הפרש והדרגות ביניהם, כי עשרה היא היותר מעולה שבכולם, ואלו יש להן יתר שאת, שהקב"ה מקדים אליהם, ולכן הקדים ואמר "אלקים נצב בעדת קל", ולא אמר "בעדת קל אלקים נצב", ואין עדה פחותה מעשרה, ועוד מעלה שנית לאלו, כי הקב"ה אינו יושב רק עומד בעמידה, וכביכול הוא נצב ועומד, והם יושבים עיי"ש.

עכ"פ זהו המעלה שיש לעשרה יותר מפחות מעשרה, והיינו המעלה של תפילה בציבור, דיש בזה דרגה גדולה של השראת השכינה.

וא"כ מובן שפיר, דאם אין ביניהם אחדות, אז אין זה תפילה בציבור, כי כל המעלה של תפילה בציבור הוא השראת השכינה, אמנם אם אין ח"ו אחדות ביניהם, הרי אין שם השראת השכינה, כי כאמור רק ב"כל" בי עשרה שכינה שריא, דווקא כשיש התכללות בין העשרה אז השכינה שורה, ולא כשיש פירוד ביניהם והם לא באחדות, וא"כ מאחר שאין השכינה שרויה ביניהם, אין תפילתם נחשבת לתפילה בציבור...

והנה ידוע מהבעש"ט הק' זי"ע, שאם עשרה אנשים מתאספים ביחד, אע"פ שלא יעשו שום דבר, בכ"ז עצם הימצאותם יחד, עומד לזכותם – שלהיצה"ר אין שליטה עליהם, כי יש שם השראת השכינה. והנה לפי מש"כ כאן ב"אהבת שלום", י"ל, דהגם שמעלת הציבור גדולה למאוד, שאף שאינם עושים שום דבר אין להיצה"ר שליטה עליהם, אבל עכ"פ הם חייבים להיזהר שלא יהי' ביניהם מריבה, שהרי אם אין ביניהם אחדות, אז אין שם השראת השכינה.

ומבואר בספה"ק, ד"ציבור" הוא ר"ת צ'דיקים ב'ינונים ור'שעים י'חדיו – והיינו, שהם נחשבים ל"ציבור" רק אם הם יכולים לאחד כל סוגי האנשים ביחד, אבל אם אינם מאחדים אותם ביחד, אז אין זה "ציבור".

בספר "ליקוטי אמרי חיים" (פ' ויחי) כתב לפרש את הפסוק (בראשית מ"ט, א'): האספו ואגידה לכם – "לכם" אתוון "מלך" – ע"י אסיפת ודיבוק חברים באהבה ואחוה, אפשר להמשיך כביכול את מלך מלכי המלכים.

וכן כתב (שם, פ' כי תבא) לפרש הא דכתיב (במדבר כ"ט, ל"ה): עצרת תהי' לכם – "לכם" אתוון "מלך" – כאשר תהי' לכם עצרת, דהיינו שתתוועדו יחדיו בדיבוק חברים, אז תהי' "לכם", יצטרף עליכם מלך מלכי המלכים, דכל בי עשרה שכינתא שריא.

ובספה"ק בת עין" (שמות י', ח' - ד"ה ויושב משה) כתב, דלכך נוהגין לקבל מצות עשה של ו"אהבת לרעך כמוך" לפני התפלה (כידוע מפי האר"י הק' זי"ע שזו סגולה נפלאה שתהא תפילתו מקובלת), "כדי שתהא תפילתו תפילת רבים" – רואים מזה ש"תפילת רבים" תלויה באחדות.

ובמהר"ל (ריש ספר נתיבות עולם) כתב לפרש ההבדל בין עשרה ופחות מעשרה, כי פחות מעשרה הוא "מספר פרטי" – שכל אחד מחולק לעצמו, משא"כ "עשרה", הוא מספר כללי – שהכל הוא דבר אחד מקושר, ולכן האות "י" מורה על מספר עשרה, כי היו"ד הוא קטנה, עד שאין לחלק אותה לשנים, ומורה לך כי "עשרה" הם מסודרים יחד שהם כמו דבר אחד, ולכן מספר "עשרה" הוא "אחד" במספר קטן, וזהו הכח של ציבור, שהם "אחד" – אבל זה דווקא

כשהם "אחד" – דהיינו כשהם באחדות, אבל אם אין ביניהם אחדות, אז הם עשרה יחידים, ואין בציבור הזה המעלה של "עשרה", שהוא "אחד", כי בכגון דא גם "עשרה" מספר פרטי הוא, כמו תשעה ושמונה וכו'.

ובספר "תפילה למושה" על תהלים (סי' כ"ט אות ד') כתב: שלכאורה יש להקשות על כל אדם הקורא ק"ש ואומר ד' אלקינו, שכן השי"ת אינו מיוחד שמו על הצדיקים בחייהם (ראה רש"י בראשית ל"א, מ"ב ד"ה ופחד), ואיך מעיז פניו לומר ה' אלוקיננו. ברם הת"י לזה הוא, שדווקא על היחיד אין מיוחד שמו שמא יחטא, אבל על כלל ישראל – שא"א שישכימו כולם לרעה – מיוחד שמו, וכיון שכולל עצמו תוך כלל ישראל, שפיר דמי, לכך צריך מקודם לקבל ע"ע מ"ע של ואהבת לרעך כמוך, ולקשר עצמו באהבת כל ישראל, כדי שיהי' כלול בין כל ישראל עכ"ד.

וא"כ מובן יותר מזה שכתב ב"אהבת שלום" דאם בני ישראל הם באחדות אז יש השראת השכינה, כי אז לא אמרינן שמא יחטא.

ובספר "נתיבות שלום" (חלק א' מאמר נתיבי חסידות, מאמר ה' אות ה') הביא בשם הרה"ק מלכוביץ' זי"ע: עשרה יהודים המתפללים יחד, המה ציבור חיצוני, ואם הם קשורים יחד באהבה, הם ציבור פנימי.

ובספה"ק "אמרי חיים" (פ' חיי שרה ע"ב ע"ב, מהדו' ב' - ע"ג ע"ב) כתב לפרש מה שאומרים בסוף תפילת שמו"ע: עושה שלום במרומו הוא יעשה שלום עלינו – השלום בינינו עושה שלום בפמליא של מעלה, כי התנהגותנו מכוונת כלפי מעלה כידוע.

ולפי"ז מובן יותר מש"כ כאן ב"אהבת שלום", דאם אין אחדות בין ישראל, זה גורם שלא יהי' עליהם השראת השכינה – כי אם אין

ביניהם אחדות, זה גורם שלא יהי' שלום בפמליא של מעלה, כדברי ה"אמרי חיים" זי"ע, וא"כ מובן דאם אין שלום למעלה, זה מעכב את ההשראת השכינה כביכול על כלל ישראל.

והרה"ק מרן ה"אמרי חיים" זי"ע כתב (מכתבי קודש מכתב ס"ו, ואמרי חיים חלק ד' - מהדו' ב' ח"ג מכתב י'): עצת היצר היא למנוע התאספות חרדים, כמו שאמר פרעה "לא תאספון", כדאיתא בספה"ק, כידוע מזקני הקדוש בעל "אהבת שלום", שאמר לו ה'בעל דבר', שעל כל עבודתו יכול להסכים, זולת על ישיבת מרעים בבית מדרשו - על זה ירעיש עולמות - וכ"ק זקני וצללה"ה ניצח אותו גם בזה עכ"ד.

ובאמת צ"ב למה דווקא על הענין של ישיבת מרעים ירעיש עולמות, אטו על מה שכתוב בעשרת הדברות לא איכפת להיצה"ר כמו על זה שמתאספים ביחד, שאין זה אפילו אחד מתרי"ג המצוות!?

אמנם לפי מש"כ כאן ב"אהבת שלום" מובן שפיר, כי בריש דבריו כתב: ולפעמים נולד האחדות בהתוועדם יחד לסעודה, ע"ד שאמר אברהם אע"ה (בראשית י"ח, ה') ואקחה פת לחם עכ"ד - וא"כ דבר זה רוצה היצה"ר לעכב - כי האחדות מביא השראת השכינה, וכלל ישראל שיש עליהם השראת השכינה, הוא דבר אחר לגמרי, וגם ע"י האחדות זוכה למעלת תפילה בציבור, והאחדות גורם לשלום בפמליא של מעלה, ולזה אמר היצה"ר דעל ישיבת מרעים ירעיש עולמות, כי עי"ז נולד האחדות, וזה גורם להשראת השכינה.

ועוד יותר י"ל לפי מש"כ בספר תפילה למשה הנ"ל, דדווקא על היחיד אין הקב"ה מייחד שמו שמא יחטא, אבל על כלל ישראל שא"א שייסכימו כולם לרעה כן מייחד שמו, ואם אחד כולל עצמו תוך כלל

ישראל, שפיר דמי עכ"ד – וא"כ מובן היטב למה ירעיש היצה"ר עולמות דווקא על הענין של אחדות – כי עי"ז נקרא "לא חטא".

ובזה יש להבין מה שכתב כאן ב"אהבת שלום" בסוף דבריו: וזהו וה' ברך את אברהם בכל, פי' בברכת "כל", בחינת אחדות ואהבה, כדרך ברכה של אנשי משמר עכ"ד.

ולכאורה צ"ב, האם צריך ברכה ל"אחדות", הלא אם יתנהגו באחדות – אז יהי' אחדות – ובפרט לאברהם אבינו איש החסד, האם צריך לו ברכת מיוחדת עבור אחדות!?

אכן אם כנים דברינו שמידת ה"אחדות" הוא דבר שהיצה"ר ירעיש עולמות לעכב אותה – ודבר זה מפריע לו יותר מכל תרי"ג המצוות – א"כ מובן שצריך לזה ברכה מיוחדת, וצריך לזה סיעתא דשמיא מיוחדת שלא ישללו בה – ובהאי ברכה שקיבל אברהם אע"ה, ברכת "כל", שהוא ברכת "אחדות", ברכה זו עמדה לו להרה"ק ה"אהבת שלום" זי"ע לנצח את היצה"ר גם בזה.

ובספה"ק "צמח צדיק" (בפרשת חיי שרה) כתב לפרש, דתיבת "בכל", במילוי, ועם מספר קטן של המילוי, עולה בגימט' "תרי"ג", כי אף שקיים אברהם אבינו ע"ה את כל תרי"ג המצוות, אבל לא הי' מצווה ועושה, ולזה בירך אותו הקב"ה בברכת "בכל", עכ"ד.

*****

אחד מחשובי הרבנים במאנסי סיפר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

לאחר הסתלקותו של כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע, הגיע בנו כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א לביקור בעיירה מאנסי, ונכנס אצל כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א. בהיכנסו לבית הרבי מוויזשניץ, אמר הרבי מסקולען, שהוא מפליא ביותר את האחדות

הנפלאה ששוררת בין שמונת האדמורי"ם לבית וויזשניץ - שכידוע שוררת ביניהם אהבה ואחזה ושלווה וריעות - והוא נורא!

והמשיך האדמו"ר מסקולען ואמר: היות ושני אחיי הוכתרו ג"כ לכהן כאדמורי"ם לבית סקולען, האחד במאנסי והשני בלייקווד, הנני מבקש מהרבי מוויזשניץ שיגלה לי מהי "הסוד" של האחדות והשלווה ביניכם.

כששמע האדמו"ר מוויזשניץ את שאלת האדמו"ר מסקולען, נענה ואמר "אני אגיד לכם - הסוד הוא, שלא די ש"מסכימים" שהאח יכהן כאדמו"ר, נאר עס דארף גיין אין לעבן"...

*****

בסוף פרשת בראשית מספרת התורה על דור ההפלגה שהתאחדו כולם בכדי לחטוא כנגד בורא עולם, והתורה מעידה כי הדרך היחידה לסיכול מזימתם היתה רק לפרק את האחדות ביניהם, ובטעם הדבר ביאר הרה"ק ה"חידושי הרי"ם" זי"ע, היות שבטבע הבריאה שום דבר לא יכול לעמוד בפני האחדות, ומשום כך בכדי לסכל את מזימתם היה צריך הקב"ה קודם לפרק את האחדות ביניהם ורק אח"כ לסכל את מזימתם...

*****

שמעתי מכ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א רמז נפלא, וכך אמר:

אמרו חז"ל (מס' עוקצין פ"ג מי"ב) לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלווה. והנה ידוע, שהאות ה' והאות ח' מתחלפות, ויש

לומר הרמז בזה לח' החצרות לבית וויזשניץ, שלאחר הסתלקות אביו הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע נפתחו שמונה חצרות וויזשניץ – אכט רבי'ם – וביניהם שוררת אחדות נפלאה – מחזה שלא רואים בכל יום... שכולם באחדות אחד עם השני באהבה ואחוה ושלוש וריעות. וזהו הרמז, לא מצא וכו' אלא ה'שלוש (האות ה' מתחלפת לאות ח'), שהח' אלו הם בשלום...

*****

סיפר לי הרה"ח ר' שלמה זלמן פרידמן שליט"א מקרית וויז'ניץ בני ברק, מו"ל "שיחות קודש" של הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, שפעם אחת כששהה מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק למנוחת הנפש בעיה"ק צפת, נכנס אליו אחד מבאי ביתו ונאמנו של הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, וביקש מהרבי ברכה להיפקד בזש"ק, לאחר שכבר עברו הרבה שנים מנישואיו ולא זכה עדיין להיפקד בדבר ישועה ורחמים.

שאל אותו הרבי "הלא בהיותך מקורב אל הרב שטיינמן אתה יכול בקלות לבקש ממנו ברכה, ולמה אתה מגיע אלי?" השיב האדם "הרב שטיינמן שלח אותי אל הרבי", והמשיך ואמר להרבי, שהרב שטיינמן הוסיף לומר לו "וזה חז"ל מפורשת!" – הרבי הסתכל עליו בתימהון – והלה המשיך ואמר, שהרב שטיינמן אמר, דאיתא בחז"ל (מסכת עוקצין פ"ג משנה י"ב): לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום – "הוויז'ניצער רבי הוא 'כלי מחזיק ברכה', ולכן כדאי שתקבל ממנו ברכה..."

*****

אחד מידידי סיפר לי סיפור נפלא ששמע מזקן אחד שבדידי הוה עובדא, וכך סיפר הזקן:

לפני הרבה שנים נתגדלתי בבית כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע בעל "נועם אליעזר", ביחד עם עוד הרבה יתומים - שהבית של הרבי היה להם לבית - וביום אחד אירע שילד אחד שבר משהו בבית וגרם להפסד, אך הילד לא רצה להודות על כך, ולכן התחיל להאשים את חבירו השני שהוא עשה את זה, והילד ההוא התחיל להאשים ילד אחר שהוא עשה את זה, בקיצור כל אחד מהילדים האשים מישהו אחר והיתה שם מחלוקת גדולה.

לפתע ניגש אל הילדים ילד אחד שקראו לו "ישראל אברהם", שהוא היה בנו של הרבי בעל "נועם אליעזר", "ובמקרה" גם הוא נתגדל בבית הזה, ואמר לנו בבושת פנים ובקול מלא חרטה, שהוא מתבייש לומר לנו, אך האמת הוא שהוא אשם בכל מה שאירע, והוא בעצמו גרם שלא בכוונה להפסד הגדול הזה, "ובכן" - אמר הילד - "מבקש אני ממכם שלא להאשים אחד את השני על כך, כי אני ולא אחר עשה את זה, ומתוודה אני על כך..."

והוסיף אותו זקן לומר: למעשה, ידעתי גם ידעתי, כי הילד הזה ישראל אברהם הוא שקרן גדול, כי לא הוא עשה את זה, וסתם אמר על עצמו שעשה כן כדי להשקיט את המריבה, ואם תשאל מהיכן אני יודע שכן הוא - אני אגיד לך - כי אני הוא זה שעשה את הדבר הזה...

אור מקדש
מרכז חינוכי ורוחני
לילדים ונוער

מרכז חינוכי ורוחני
לילדים ונוער
אור מקדש

מנהגי תפילה וכבוד האדם

כאשר שהה הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע בימות הקיץ בקאנטר"י, נכנס למניין אדם שהיה "חיוב" והיות ולא היה שם חזן קבוע, וכן לא היה שם "חיוב" אחר, ביקש הלה רשות מהרבי לעבור לפני התיבה כל בוקר בתפילת שחרית. הרבי ענה לו "בוודאי, בתשואות חן". המנהג בבאבוב שאין אומרים "ידיד נפש", ומתחילים מיד ב"הודו". הש"ץ לא ידע ואמר "ידיד נפש". רמז הרבי למשמעיו ולחסידים שלא יאמרו לו שום דבר בנידון. כך עברו עליהם כמה שבועות. ביום ד' אב, יומא דהילולא של הרה"ק בעל "קדושת ציון" מבאבוב זי"ע, אביו של הרבי, ניגשו הגבאים לאותו "חיוב" ואמרו לו שהיום לא יוכל להתפלל לפני העמוד, כי היום הוא היארציט של אבי הרבי, והרבי יגש לפני העמוד. ואכן הרבי ניגש לעמוד, ואף הוא אמר "ידיד נפש", ורק אח"כ המשיך לומר "הודו". לאחר התפילה הסביר הרבי, "אילו הייתי מתחיל מיד "הודו" ולא הייתי אומר "ידיד נפש", הייתה נגרמת לאיש הזה חלישות הדעת ששינה ממנהגנו, ולכן אמרתי "ידיד נפש" כדי שלא להכאיב ליהודי ושלא תיגרם לו חלילה חלישות הדעת".

ב"ה. יומא דהילולא כ"ט אדר ב' תשפ"ב, פה בבית"ח לונדון-קליניק

לכבוד אחינו בני ישראל תושבי לונדון ודי בכל אתר ואתר הע"י

הנני בזה לעורר בענין הנחיצות להרבות בזמנינו במצות הבאת שלום, שהיית מסופק אם ראוי שאכתוב על זה, אבל עכשיו בחיותי בבית החולים התבוננתי בגודל האחריות של כל מי שיש בידו לעורר על כך, ודיברתי עם גדולי ישראל, ובאנו למסקנא לכתוב בזה לכל ישראל, בשם כל ישראל, שכולם רוצים בשלום. ואין במכתב זה סוד לשון הרע. ואף שיש שישתכלו על זה כדבר תמוה, הרי מוטב שיהיה שוטה כל מיזו וכי.

וביותר ראוי לרזע על זה עכשיו בתקופתינו כשרואים סימנים של עיקבתא דמשיחא, כי ידוע מספרים הקדושים, שכבר עברו כמה זמנים שהיו מסוגלים ומוכנים לגאולה, אלא שהצליח מעשה שטן לעכב הגאולה על ידי ריבוי מחלוקת ושנאת חינום שרק בגללה נחרבה בית מקדשינו.

הנה תודה להש"ת כי אכשר דרא להיות מעלין בקודש ברביעי הפצת תורה וצדקה ושאר מצוות, אולם המצב של שלום ואחדות בזמנינו הוא איום ונורא, ופוחת והולך, עד כדי כך שלצערינו הרב אנו רואים במציאות שיש כאלו שבמקום לשמוח בשמחתם של יהודים אחרים הם שמחים בצרתם, ולפעמים נכשלים להגיע לבחינת איש את רעהו חיים בלעו, ומתחלל שם שמים ברבים.

בזמן כזה מצוה גדולה לכל אחד, וביותר לבעלי השפעה כמו רבנים ודרשנים וגם נגיידים ועסקנים, להרבות בהפצת דיבורים על גודל גנות המחלוקת ומעלת השלום, שיש על זה הרבה מאמרי חז"ל. וכן להשתדל במעשה, לקיים הפסוק בקש שלום ורדפהו, ואז נדברו יראי ד' איש אל רעהו, להרעיש עולמות לחפש עצות לפעול בזה בכח הרבים, ותשועה ברוב יועץ.

אף במחלוקות גדולות שנראה כאלו אי אפשר לבטלם, כבר הוכיחה המציאות שהבא לטהר מסייעים אותו מן השמים, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, וליכא נהורא אלא דניפק מגו חשוכא.

בדרך כלל לא נחוץ כסף רב לקיום מצוה זו, אלא צריכים רק להתבונן לשנות מהלך המחשבה.

דבר זה שייך אצל כל שלושת סוגי המחלוקת המצויות, כדלהלן:

(א) שנאת חינום:

רוב המחלוקות באות משנאת חינום ממש, שבנויות על שמועות או דמיונות שוא, וקשורות לכבוד המדומה או שאר דברים של מה בכך. הרבה פעמים כשמתחילים לדבר בין הצדדים, רואים תיכף שהכל אחיזת עינים ממש, ואין כאן לא דובים ולא יער, אלא כל המחלוקת מתפוצץ ומתבטל כמו "באלאן" גדול שעשו בו חור קטן. ואף אם באמת פגע אחד בהשני במשהו, כשמתבוננים רואים שאפשר להסתכל בעין טובה וללמד זכות, ושכדאי לוותר ולמחול. וכבר אמר זקה"ק בעל אהבת ישראל ז"ע שעלינו להרבות "אהבת חינום" כדי לזכות לגאולה.

(ב) דיני ממונות:

כשיש סיכסוך בגלל ויכוח בעיני ממונות, צריך כל יהודי להתבונן בעצמו ולהסביר לאחרים, שאין לבוא מזה לשנאה ומחלוקת. הרי כל אחד רוצה רק כסף ששייך אליו, ולא כסף ששייך לאחר, וכיון שטבע כל אדם שיש לו נגיעה לראות טובת עצמו, עליהם לילך בידוד לבית דין לשאול למי שייך הכסף לפי דין תורה, ואז עליהם לציית להפסק כמו שמצייתים לפסק בהלכות טריפות, בלי להתרעם על שום אחד, ובלי לחפש היתרים וכדו'. וגם באופן שבאמת גרם לו השני שיפסיד ממונו, כדאי להיות נוח להתפייס ולמחול, שאין מרויחים כלום ממה שמחזיקים במחלוקת לאורך ימים.

(ג) לשם שמים:

כשיש בין יהודים מאמינים מחלוקת לשם שמים, בהלכה או השקפה וכדו', הרי כך הוא דרכה של תורה, וכל הש"ס מלא עם מחלוקות. אך אין סיבה שחילוקי הדעות יצטרך להביא לפירוד לבבות, אלא ראוי שאף ישתדכו ביניהם, כדרך שזמנינו אצל בית שמואי ובית הלל. וכבר פירש זקה"ק בעל אהבת שלום ז"ע מה שאומר הקב"ה "קשה עלי פירדתכם", שקשה בעיניו כשנגרם פירוד לבבות ע"י מה שנחלקים עליו מהו רבנו.

בהבאת שלום מקיימים גם מצות גמילת חסדים, כי נאמנים עלינו דברי חז"ל שאין דבר טוב יוצא מתוך מריבה. גם אלו המעורבים במחלוקת, רוצים בפנימיות לבם שיהיה שלום, אלא שנפלו לזה בטעות, ויש להם קישוים לצאת מזה כי אין חובש מתיר עצמו מבית האסורים, והנסיון מוכיח, שאלו שהתנגדו על נסיונות המחלוקת המצויות אצל כל משפחה, רוקדים משמחה, וזה טובה גדולה בשבילם גם בגשמיות.

אשרי חלקם של הזוכים להיות להם בזה, ובמיוחד עיני העדה שהם תלמידי חכמים המרבים שלום בעולם, שזה זכות גדול לעצמם ולבנותיהם בזה ובבא, כי הבאת שלום הוא מהדברים שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא. ושמועתי לאחרונה, שכ"ק אממר"ר ז"ע אמר פעם לאדם חשוב שהצליח לעשות שלום גדול, שהוא מקנא בהעולם הבא שיקבל בשביל זה.

גם יש להם זכיה מיוחדת שמקריבים הגאולה. ואפשר להמליץ עליהם המאמר ששמעתי מפי הר"ק מסאטמאר ז"ע בנוגע לענין אחר, שכשיבוא משיח יראה באצבעו שאלו היהודים קירבו הגאולה.

ויהי רצון שבזכות זה יזכו לכל הברכות, שלא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. ונזכה לרפואות וישועות בחודש אשר ישועות בו מקיפות, וכמרומוז בתיבות "עושה שלום ובורא את הכל", אשר "בורא" הוא מפורש לשון בריאות, שהעושה שלום יכול להשפיע בזה שלימות הבריאות לכולנו. וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בימינו אמן.

313 ק 313
" כמ"ס פ"ק
כמ"ס פ"ק

בעזהש"ת

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו
עד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

וקול שמחה

וקול כלה

קול ששון

קול חתן

ברוב שבח והודאה להקב"ה על כל החסד שגמלנו
מתכבדים אנו להזמין את קרובינו וידידינו
להשתתף בשמחת כלולת בנינו היקרים

הבחור החתן המופלג בתו"ש

כמר **ידידי יהודה** נ"י

עב"ג

הכלה הבתולה המהוללה

מרת **חי רחל** תחי'

שתתקיים בעזהש"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום שני לסדר "וביום הקים את המשכן" (בהעלותך)
יד לחודש סיון תשפ"ב לפ"ק (ולמספרם) (JUNE 18)
קבלת פנים בשעה 6:30 החופה בשעה 7:30
שמחת חתן וכלה בשעה 10:00

באולם כתר משה יהודה

725 VASSER AVENUE

לעיקוואוד, ניו דזערזי

המצפים לקבל פניכם בשמחה ובטוב לבב

הורי הכלה

יואל פערל וב"ב

בן א"א הרה"ג מוה"ר יצחק שליט"א
חתן הגה"צ רבי שלמה צבי קעניג זצוקל ואב"ד יאקע
לעיקוואוד יצ"ו

הורי החתן

שלמה זלמן פרידמאן וב"ב

רב דקהל "זכרון אלעזר" סאנטוב
לעיקוואוד יצ"ו

איך האב נישט אויף דיר קיין רחמנות...

לאחרונה פגשתי את מחותני הנגיד החסיד המפורסם ר' נתן פייטל פאשקעס הי"ו מחשובי חסידי טאהשע במונטריאל, ובתוך דבריו אמר לי שנהנה מאוד מהסיפור שאירע עם המגבות של המקוה של קהילתנו, והוא מוסר השכל נורא, כי כשאומרים את ה"אמת" אין מפסידים (הסיפור הופיע בגליון "נועם שיח" מס' 193), ואמר לי שרוצה להוסיף לזה סיפור נאה, וכך סיפר:

פעם נכנס אחד אל הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, והרבי שאל אותו אם הוא נוסע לווייליאמסבורג, אמר לו הלה שאכן הוא נוסע לשם. אמר לו הרבי שהוא רוצה לשלוח עמו סכום כסף לאדם אחד המתגורר שם, ושאל אותו אם הוא יכול למסור לו את הכסף. אמר הלה להרבי שזו זכי גדולה עבורו, ובודאי ישמח להיות השליח של הרבי. הרבי הוציא מכיסו תכריך של שטרות דולרים ומסר אותו להאיש הזה כשהוא מורה לו למי למסור את זה.

החסיד לקח את הכסף והכניסו לכיסו ונפנה לצאת מחדר הרבי, אך עוד בטרם יציאתו אמר לו הרבי שיחזור בבקשה, והורה לו להניח את הכסף על השולחן ולהשאיר את זה אצלו...

הלה הסתכל על הרבי ולא הבין מה הרבי רוצה ממנו. אמר לו הרבי "מי שיכול לקחת כסף מחבירו בלא לספור כמה כסף הוא קיבל, עם אדם כזה אין ברצוני לשלוח כסף..."

לאחרונה ניגש אלי אחד ואמר לי "אוי, יש לך חתן וכלה בבית! - השי"ת ירחם עליך!"

כשהייתי בארץ ישראל לאחרונה, השתתפתי בשמחת שבע ברכות לנכדו של כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב-ירושלים שליט"א שהתאכסן אצלי כמה פעמים ואף ערך כמה פעמים שבתות בבית מדרשינו, ונשא שם דברים הגה"צ רבי חיים יוסף בידרמאן שליט"א מלעלוב, ובתוך דבריו סיפר את העובדא דלהלן:

הגה"צ רבי משה סופר שליט"א אב"ד פאפא ירושלים היה פעם באמעריקא ונכנס אצל הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, והתאונן על שבכל שני וחמישי הוא צריך לנסוע לאמעריקא, כי יש לו הרבה ילדים ונכדים המתגוררים באמעריקא, והוא צריך להגיע לשם לעתים קרובות, פעם יש חתונה פעם יש שלום זכר ופעם יש ברית, והוסיף לומר "אני על המטוס יותר מבבית"...

הרבי שמע את דבריו, הביט לתוך עיניו ונענה ואמר "איך האב נישט אויף דיר קיין רחמנות" [אין לי רחמנות עליך]...

